

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă pentru completarea art. XXII din Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare

Prezenta propunere legislativă are ca obiect corelarea măsurilor fiscal-bugetare privind ocuparea posturilor vacante din administrația publică locală cu cadrul normativ aplicabil în anul 2026 privind stabilirea numărului maxim de posturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Necesitatea consolidării finanțelor publice, a controlului cheltuielilor bugetare și a dimensionării responsabile a aparatului administrativ reprezintă obiective legitime și necesare.

Aceste obiective trebuie însă realizate fără afectarea capacității autorităților și instituțiilor publice locale de a-și exercita atribuțiile stabilite prin lege și fără transformarea unei măsuri temporare de disciplină bugetară într-un mecanism care poate conduce la blocarea unor servicii publice.

Reducerea cheltuielilor publice nu trebuie confundată cu reducerea capacității administrative a statului și a autorităților administrației publice locale.

Prin Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare a fost instituit, pentru anul 2026, un regim restrictiv privind ocuparea posturilor vacante din sectorul public.

Potrivit art. XXII alin. (1), în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2026 se suspendă ocuparea prin concurs sau examen a posturilor vacante din autoritățile și instituțiile publice, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, cu excepțiile expres prevăzute de lege.

Totodată, art. XXII alin. (4) instituie posibilitatea ocupării, în cazuri temeinic justificate, a unui procent limitat din posturile care se vacantează în cursul anului 2026. Aplicarea acestor dispoziții a evidențiat însă o problemă particulară în administrația publică locală.

În cursul anului 2026, cadrul normativ privind dimensionarea personalului unităților administrativ-teritoriale a fost modificat, fiind stabilite noi limite maxime de personal, în scopul reducerii și eficientizării cheltuielilor administrației publice locale.

În consecință, la nivelul administrației locale funcționează concomitent două mecanisme juridice distincte.

Pe de o parte, legea stabilește numărul maxim de posturi pe care o unitate administrativ-teritorială îl poate avea.

Pe de altă parte, suspendarea generală a ocupării posturilor vacante poate împiedica aceeași autoritate să ocupe posturile necesare funcționării sale chiar și atunci când numărul efectiv de salariați se situează sub plafonul maxim stabilit de lege și există resurse bugetare aprobate pentru cheltuielile de personal.

În aceste condiții, efectul cumulat al celor două mecanisme poate depăși obiectivul legitim al reducerii cheltuielilor și poate conduce la diminuarea progresivă a capacității administrative a unor autorități, instituții și servicii publice locale.

Un plafon maxim de personal trebuie să funcționeze ca plafon, nu ca obligație de menținere artificială a unor posturi vacante.

Numărul efectiv al personalului unei autorități sau instituții publice este supus permanent unor modificări independente de voința conducerii acesteia.

Pensionările, demisiile, încetările raporturilor de serviciu sau ale contractelor individuale de muncă, transferurile și alte situații prevăzute de lege determină vacantarea succesivă a unor posturi.

Atunci când asemenea posturi corespund unor atribuții necesare funcționării instituției, imposibilitatea ocupării lor poate determina supraîncărcarea personalului existent, întârzieri în soluționarea cererilor cetățenilor, dificultăți în executarea lucrărilor și serviciilor publice, întârzieri în realizarea investițiilor locale și, în anumite situații, imposibilitatea exercitării în condiții corespunzătoare a unor competențe obligatorii stabilite prin lege.

Această problemă este deosebit de importantă în cazul structurilor și serviciilor cu atribuții de execuție, unde lipsa personalului nu poate fi compensată în mod real prin simpla redistribuire administrativă a atribuțiilor.

În același timp, evoluția reglementării art. XXII din Legea nr. 141/2025 demonstrează că suspendarea generală a ocupării posturilor nu poate funcționa în mod absolut.

Pe parcursul aplicării reglementării au fost necesare derogări pentru anumite autorități, instituții și domenii în care lipsa personalului risca să afecteze continuitatea activității și îndeplinirea atribuțiilor legale.

Rațiunea unor asemenea derogări este aplicabilă și administrației publice locale atunci când există riscul real al afectării funcționării serviciului public.

Prezenta inițiativă legislativă nu propune însă eliminarea generală a restricțiilor privind angajările în sectorul public și nici revenirea la o politică necontrolată de extindere a aparatului administrativ.

Soluția legislativă propusă este una limitată, condiționată și verificabilă.

Autoritățile și instituțiile publice locale vor putea organiza concursuri sau examene pentru ocuparea posturilor vacante ori temporar vacante numai cu îndeplinirea cumulativă a unor condiții expres prevăzute de lege.

În primul rând, nu va putea fi depășit numărul maxim de posturi stabilit potrivit legislației aplicabile.

Prin urmare, prezenta inițiativă nu majorează organigramele și nu înlătură măsurile adoptate pentru dimensionarea personalului administrației publice locale.

În al doilea rând, ocuparea posturilor va putea fi realizată numai cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate prin buget.

Inițiativa nu instituie, așadar, posibilitatea angajării de personal fără existența sursei bugetare și nu permite ordonatorilor de credite să depășească limitele financiare aprobate.

În al treilea rând, ocuparea posturilor trebuie justificată prin necesitatea asigurării continuității activității, funcționării serviciilor publice sau îndeplinirii atribuțiilor stabilite prin lege.

Simpla existență a unui post vacant în organigramă nu va fi suficientă pentru ocuparea acestuia.

În al patrulea rând, ocuparea posturilor va fi aprobată de ordonatorul principal de credite pe baza unei note justificative, care va trebui să prezinte situația posturilor ocupate și vacante, plafonul maxim legal de personal, necesitatea concretă a ocupării și încadrarea cheltuielilor în bugetul aprobat.

Prin acest mecanism, interdicția generală este înlocuită, exclusiv pentru administrația publică locală, cu un sistem de responsabilitate administrativă și bugetară.

Soluția legislativă are în vedere și posturile care erau deja vacante anterior intrării în vigoare a noii reglementări.

Limitarea posibilității de ocupare exclusiv la posturile care se vacantează după o anumită dată nu răspunde situației reale a autorităților locale în care deficitul de personal exista deja la începutul anului 2026.

Din acest motiv, propunerea permite ocuparea posturilor vacante sau temporar vacante indiferent de data vacantării acestora, dacă sunt îndeplinite toate condițiile referitoare la plafonul de personal, buget, necesitatea funcțională și aprobarea ordonatorului principal de credite.

Propunerea este justificată și prin raportare la principiul autonomiei locale consacrat de art. 120 alin. (1) din Constituția României.

Autonomia locală se exercită în condițiile legii, însă presupune existența unei capacități administrative efective pentru îndeplinirea competențelor atribuite autorităților administrației publice locale.

Atribuirea prin lege a unor competențe și responsabilități autorităților locale trebuie însoțită de posibilitatea acestora de a dispune, în limitele legale și bugetare stabilite de stat, de resursele umane indispensabile exercitării acestor competențe.

Prezenta inițiativă nu înlătură controlul statului asupra dimensiunii aparatului administrativ și nu afectează obiectivele de consolidare fiscal-bugetară.

Dimpotrivă, aceasta menține concomitent cele două instrumente esențiale de control, plafonul maxim legal de personal și plafonul cheltuielilor de personal aprobate prin buget. În interiorul acestor două limite, autoritatea locală trebuie însă să poată decide, pe baza necesităților concrete ale comunității și cu asumarea răspunderii ordonatorului principal de credite, dacă un post vacant este indispensabil funcționării serviciului public.

O asemenea abordare este mai eficientă decât menținerea unei interdicții generale care operează independent de situația concretă a fiecărei autorități.

În ceea ce privește impactul financiar, adoptarea propunerii legislative nu determină prin ea însăși majorarea numărului maxim de posturi și nu instituie obligația suplimentării bugetelor de personal.

Ocuparea unui post va putea fi dispusă numai dacă cheltuiala aferentă poate fi suportată în limita cheltuielilor de personal aprobate prin buget. Prin urmare, inițiativa nu urmărește creșterea cheltuielilor publice, ci permite utilizarea, în condiții strict determinate, a resurselor bugetare deja aprobate pentru asigurarea funcționării serviciilor publice locale.

În esență, prezenta propunere legislativă introduce un principiu simplu și echilibrat: o autoritate publică locală care se încadrează atât în numărul maxim de posturi stabilit de lege, cât și în cheltuielile de personal aprobate prin buget trebuie să poată ocupa posturile strict necesare îndeplinirii atribuțiilor sale legale.

Nu se majorează organigramele. Nu se elimină plafoanele de personal. Nu se permite depășirea bugetelor aprobate.

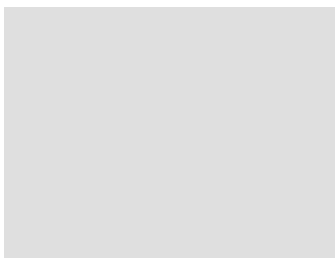
Se elimină exclusiv situația în care o autoritate publică locală, deși se află sub plafonul legal de personal și dispune de resursele bugetare necesare, este împiedicată să ocupe un post indispensabil funcționării serviciului public.

Prin soluția propusă se realizează astfel un echilibru necesar între disciplina fiscal-bugetară, autonomia locală și continuitatea serviciului public, fără abandonarea obiectivelor de reducere și eficientizare a cheltuielilor administrației publice.

Față de considerentele prezentate, supunem Parlamentului României spre dezbateră și adoptare prezenta Propunere legislativă pentru completarea art. XXII din Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare.

INIȚIATOR

SENATOR RUSU IOAN-CRISTIAN

141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare

[illegible]